

Overbetragtning, jeg har om Rigtigheden af, hvad jeg foreslaaer, kunde jeg ikke gjøre andet. Ogsaa maa jeg bede om, at det høie Thing ikke vil være Uvillie imod Forslaget, fordi det fremkommer uagtet den Afstemning, der saaldt ved 2den Behandling. Deels blev det nemlig kun forkastet med en Majoritet af 26 Stemmer mod 18, saa at altsaa 5 Stemmer vilde kunne forandre Minoriteten til Majoritet, deels var det samlede Antal af de tilstedeværende Landstingsmænd kun 44, altsaa et mindre Antal, end der ofte pleier at være tilstede. Jeg skal nu tillade mig at begrunde, hvorfor jeg finder det absolut nødvendigt, at vi optage dette Forslag. Naar vi undersøge, hvad det Lovudkast, som vi vedtog ved 2den Behandling, egentlig gaaer ud paa, forekommer det mig klart, at det egentlig gaaer ud paa at beskytte Samsundet mod, at ikke Tyverier og Bedragerier, der blive begaaede i dets Midte, skulle skjule sig og forsvinde uopdagede gennem disse Pantelaanercontoirer. Men hvem er altsaa Beskyttelsen givet for? For den formuende Deel af Samsundet! Thi i Reglen er det dog kun fra denne, at der stjæles. Den uformuende Deel af Samsundet, derimod, den ulykkelige Deel af Samsundet, som nødes til at benytte Pantelaanercontoirerne, for at laane paa deres smaa Eiendele, er ikke beskyttet. Jeg gjorde allerede under første Behandling opmærksom paa, hvor store Misbrug der kunde skee ved denne Næring, og da navnlig derved, at der ikke er sikret Laansøgerne Ret til indenfor en bestemt Tid at indløse de Gjenstande, de have laant paa; men jeg havde dog ikke dengang Begreb om, at Laan paa kort Tid skee i saa stort Antal, som jeg senere er bleven oplyst om. En Artikel i et æret Blad, hvis Redacteur har store Fortjenester af den simple Deel af Samsundet, navnlig her i Hovedstaden, og som jeg derfor tør antage staaer til Troende i dette Punkt, oplyser saaledes, at naar man efterseer en Pantelaaners Bøger, vil man finde, at af 100 Panten omtrent kun 5 ere indsatte paa

længere Tid end een Uge. Naar vi nu erindre, hvor vanskeligt det er for den Fattige paa saa kort Tid at skaffe de Penge tilveie, hvorved han skal indløse sit Pant, og naar vi endvidere erindre, at det mangen Gang er den yderste Nød, som foranlediger ham til at pantsætte sine smaa Eiendele, saa er det klart, hvor mange af vore fattige Medborgere der blive berøvede deres Eiendele derved, at de ikke see sig istand til at indløse Pantene i rette Tid. Og hvorfor maa der ikke optages en Bestemmelse i Loven, som sikker den Fattige i saa Henseende? Fordi det er stridende imod Contractsfriheden, siger man; men have vi dog ikke, netop siden vor constitutionelle Forfatning traadte ilive, i mangfoldige Tilfælde vedtaget Lovbestemmelser, der indskrænke Contractsfriheden netop til Fordeel for den mindre oplyste Mand? Have vi ikke ved saa mange Love indskrænket Contractsfriheden, deels mellem Fæstere og Godseiere, deels mellem Husbænd og Gaardmænd, saaledes som det under forrige Behandling blev oplyst af en høitæret Jurist tilsenstre for mig (Lieber). Det forekommer mig derfor, at vi fra den Side slet ikke skulle glemme os ved at vedtage den omhandlede Bestemmelse. Der tales om Contractsfrihed. Men kan da virkelig det Forhold, som er mellem den fattige, trængende Laansøger og Pantelaaneren, kaldes subkomment frit? Paa den ene Side staaer den Trængende, som skal tilveiebringe Pengene, og hvem Trangen driver til at indgaae de Betingelser, som Pantelaaneren forlanger, og paa den anden Side staaer Pantelaaneren, som, hvis han er en Mand, der vil benytte sig af den Fattiges Trang, kan opkræve Betingelserne; kan man saa virkelig kalde Forholdet frit? Mig forekommer det ikke. Mit Forslag gaaer derfor ud paa, at det ved et Regulativ skal kunne bestemmes, i hvilken Tid Pantene skulle opbevares til Indløsning for Laantagerne, samt, hvorledes Realisation af Pantene skal finde Sted. Med Hensyn til det Sidste skal jeg fatte mig overmaade kort, idet jeg ganske skal henholde mig til, hvad den ærede